

הגדה של פסח שמבינים.

שרים: שמחה רבה, שמחה רבה, אביב הגיע, פסח בא !
שמחה רבה, שמחה רבה, אביב הגיע, פסח בא!
תפרו, תפרו, תפרו לי בגד עם כיסים.
מילאו, מילאו, מילאו כיסי באגוזים.
שמחה רבה...

שאול אשאל, שאול אשאל ארבע קושיות
שתה אשתה, שתה אשתה ארבע כוסות.
שמחה רבה...

שרים: שישו ושימחו בשמחת החג,
מחאו כפיים.
נגנו ושירו בקול חזק ובמצילתיים.
יד אל יד, כולנו כאחד פה בסך נעבורה
שבח לאל כי לישראל היתה שמחה ואורה.

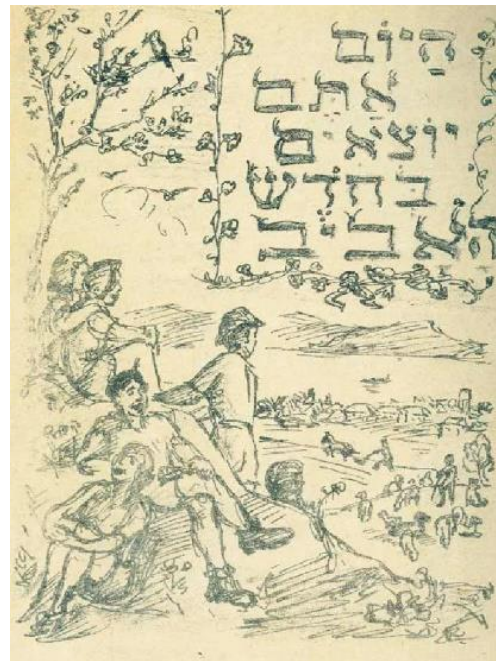

שרים: שיבולת בשדה כורעה ברוח מעומס גרעינים כי רב. ובמרחב הרים יום כבר יפוח השמש כתם וזהב. עורו הוי עורו שורו בני כפרים קמה בשלה כבר על פני הכרים. קיצרו שילחו מגל עת ראשית הקציר.

מכריזים על הקידוש: אנו מקדשים על הכוס הראשונה.

בשבת מתחילין: נִיהי עֶרֶב נִיהי בֹקֶר יוֹם הַשָּׁשִׁי. וְיִכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם. וְיִכְלֹ אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכָל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכָל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן.

בחול מתחילין: בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וּמִקְדָּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְתַתֵּן לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתֵנוּ בְּאַהֲבָה, מִקְרָא קֹדֶשׁ, זִכָּר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ, בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הַנִּסְתַּלְּתָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְקַדֵּשׁ הַזִּמְנִים.

במוצאי שבת מוסיפין: בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבָדִיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֹל, בֵּין אֹר לַחֲשָׁךְ, הַמְבָדִיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ. בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֵחָיָנוּ וְקִיָּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה.

כוס ראשונה
שותים רב כוס היין
בהסבה. היא כוס החמלה.

מכריזים: הגיע ליל פסח.

שרים: קרב יום קרב יום,
 אשר הוא לא יום ולא לילה.
 רם והודע רם והודע
 כי לך היום אף לך הלילה.
 שומרים הפקד לעירך
 כל היום וכל הלילה.
 תאיר תאיר תאיר
 כאור יום חשכת הלילה.

נוטלים הידים ללא ברכה. טובלין כרפס, תפוח אדמה שבא ממעמקי האדמה, סמל לשורשים במי מלח ומברכים: ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, בורא פרי האדמה.

חוצים את המצה כסמל להתחלקות באוכל עם אחרים ושומרים לזמנים קשים. בעל הבית יבצע את המצה האמצעית לשתיים ומצפין את החצי הגדול לאפיקומן.

מרימים את המצות כדי שכולם יראו.

מגלה את המצות, ומכריז:

אנו מתחילים לספר ביציאת מצריים:

הא לחמא עגיא, זה לחם העוני
שאכלו אבותינו במצריים.

הזמנו כל מי שרצה וכל מי שהיה
צריך לבא לעשות איתנו את הסדר.
פעם בגלות, אמרו "לשנה הבאה
בארץ ישראל. "והיום אנחנו מודים
לאלוהים שאנו בארץ ישראל.

ועכשיו נאחל לעצמנו שבשנה הבאה
נהיה עוד יותר חופשיים ובני חורין.

שרים: ליל ליל, ליל ליל, ליל שימורים הוא, ליל שימורים הוא, ליל
שימורים הוא לה', לכל בני ישראל לדורותם.

שרים: וכאשר יענו אותו, כן ירבה וכן יפרוץ, וכאשר יענו אותו כן
ירבה וכן יפרוץ.

מניח את המצות. וכאן הבן או אחד מן המסבים שואל ושרים

איתו:

מה נשפנה הלילה הזה מכל הלילות?
שֶׁבֶּכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמֶצֶה,
הַלֵּילָה הַזֶּה הַלֵּילָה הַזֶּה, כּוֹלֵוּ מֶצֶה.
שֶׁבֶּכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שָׂאֵר יְרָקוֹת,
הַלֵּילָה הַזֶּה הַלֵּילָה הַזֶּה, כּוֹלֵוּ מָרוֹר .
שֶׁבֶּכַל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מְטְבִילִין
אֶפְלוּ פֶּעַם אַחַת,
הַלֵּילָה הַזֶּה הַלֵּילָה הַזֶּה, שְׁתִּי פֶּעַמִּים.
שֶׁבֶּכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין
וּבֵין מְסֻבִּין, הַלֵּילָה הַזֶּה הַלֵּילָה הַזֶּה,
כִּלְנוּ מְסֻבִּין .

לצאת ידי חובת פסח

רֶבֶן גְּמִלְיָאֵל הָיָה אוֹמֵר: כָּל שְׁלֹא
אָמַר שְׁלוֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בְּפֶסַח,
לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ. וְאֵלּוּ הֵן:
פֶּסַח מֶצֶה וּמָרוֹר.

ובכן...

צְדָקָה כְּכֹר נִתְּמָה?

לְבַעַר אֶת הַחֶמֶץ מִלִּבָּהּ בְּעֶרְפָּה?

אֶת מָה שֶׁחָשׁוּב לָהּ לְהַגִּיד

לְבָנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ הַגְדָּתָהּ?

לְשַׁמֵּחַ עַל הָאֲבִיב וְעַל אוֹצְרוֹת

הַטֵּבַע כְּכֹר שְׂמִיחָתָהּ? מֵעַל כּוֹבֵשׁ שְׁהוֹרֵס אוֹתָהּ הַשְׂמִיחָרְפָּה?

אֶת הַמְשֻׁפָּטָה שֶׁלָּהּ וְהַקְשָׁרִים הַחֲבֵרֵתִיִּים חֲזָקָתָהּ?

לְהִיּוֹת צָנוּעַ בְּרִגְעֵי גִיּוּחֹן זְכָרָתָהּ?

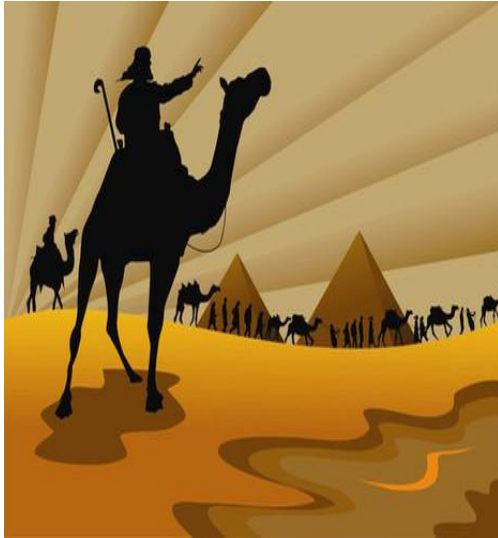
לְשִׁיר שִׁיר אֲהָבָה לְאַחַר וְאַחֶרֶת קְרוֹב וְרָחוֹק שְׂרָתָהּ?

לְכַרֵּךְ עַל שְׁאֵנֶהֶנּוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּרִכָּתָהּ?

לְהֶאֱמִין בְּאַפְשָׁרוֹת שִׁיעֶשֶׂה שְׁלוֹם בְּתוֹכֵנוּ וְעַם שְׁכֵנֵנוּ הָאֻמָּנוֹת?

וְאִם אֶת כָּל אֵלּוּ עָשִׂיתָ, לְחֵירוֹת לְפָחוֹת חִלְקִית יֵצֵאתָ.

מקריאים: עֲבָדִים הָיִינוּ לַפְּרָעָה בְּמִצְרָיִם, וַיּוֹצִיאֵנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבְזִרְעַ נְטוּיָה. וְאֵלֹהֵינוּ לֹא הוֹצִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם, הָרִי אֲנֵנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעָבָדִים הָיִינוּ לַפְּרָעָה בְּמִצְרָיִם. וְאֶפִּילוּ כָּלֵנוּ חֲכָמִים, כָּלֵנוּ גְבוּרִים, כָּלֵנוּ זָקֵנִים, כָּלֵנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם. וְכָל הַמְּרֻכָּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם הָרִי זֶה מִשְׁבַּח.

שרים: עבדים היינו היינו,

עתה בני חורין בני חורין.

עבדים היינו,

עתה עתה בני חורין, בני חורין,

עתה עתה בני חורין בני חורין.

שרים: בצאת ישראל ממצרים

בית יעקב מעם לועז.

היתה יהודה לקדשו ישראל

ממשלותיו. בצאת ישראל ממצרים

בית יעקב מעם לועז. הים ראה וינוס

הירדן יסוב לאחור.

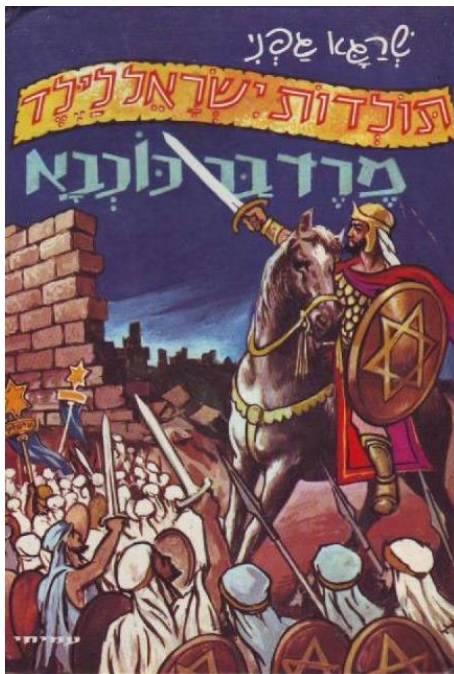
בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לועז.

הרים רקדו כאילים, גבעות כבני צאן?

מכריזים: נספר על רגע מיוחד בהיסטוריה היהודית: מרד בר כוכבא להשיג חירות.

בתחילת המאה השנייה לספירה, הרומאים רצו להנחיל את התרבות היוונית רומית. הקיסר אדריאנוס תכנן לבנות עיר רומית אלילית על חורבות ירושלים. היישוב היהודי מרד בהנהגת בר כוכבא ורבי עקיבא. בתחילת המרד הצליחו היהודים לשחרר את ארץ יהודה וירושלים. אבל העצמאות היתה קצרה. המרד דוכא באכזריות רבה. קרוב למיליון יהודים נהרגו. היישוב ביהודה נחרב כולו. ירושלים הפכה לעיר רומית ושמה איליאה קאפיטולינה. על חורבות בית המקדש נבנה מקדש לאל הרומי יופיטר.

מספרים: יש אומרים שהסיפורים הבאים הם עדות לתוכנית מרד בר כוכבא.

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שעשו סדר בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל הלילה, כלומר תכננו את המרד. עד שבאו תלמידיהם ואמרו: רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית. כלומר קדימה! הגיע זמן לצאת לקרב תוך קריאות שמע ישראל.

שואלים את המסובין, ומי רוצה לספר על יציאת מצרים פרטית שלו:
איפה הייתה מצרים שלך? מי היה פרעה? לאילו עבודות ניצלו אותך? מה היה "סיר הבשר" שכמעט השאיר אותך שם? אילו נסים נעשו לך ביציאת מצרים שלך?

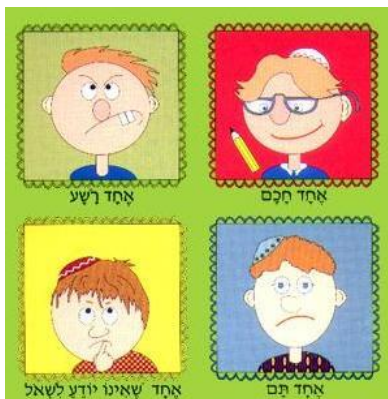
שואלים ועונים למי אנו מספרים את סיפור
יציאת מצריים? תשובה: לכולם.

פנגד ארבעה בנים דברה תורה.
אחד חכם, ואחד רשע, ואחד תם,
ואחד שאינו יודע לשאול. מה צריך
לעשות עם כל אחד?

חכם מה הוא אומר? מה העדות
והחקים והמשפטים אשר צוה ה'
אלהינו אתכם? (החכם מבקש להבין לעומק).
רשע מה הוא אומר? מה העבדה הזאת לכם? (הרשע לא איכפת לו
מההיסטוריה).

תם מה הוא אומר? מה זאת? (התם לא מבין כלום)
ושאינו יודע לשאל (ללא יודע אפילו מה לשאול)

שרים: ביום בהיר ונהדר יצאו מתוך האגדה חכם ותם רשע גדול
וזה שלא ידע לשאול. פגש חכם בחכמה, אהב התם את התמימה.

והרשע בתור אישה תפס מרשעת
איומה. וזה שלא ידע לשאול, לקח את
היפה מכל, שלב ידו בתוך ידה וחזר
איתה להגדה.

לאן הובילו הדרכים?
היכן ארבעת האחים?
בשיר שלנו ידידי,
אסור לשאול יותר מדי.

מכריזים: אנו מספרים את סיפור עם ישראל שיצא ממצריים,

כאשר יש מצה ומרור מנחים לפניה.

מתחלה עובדי אלילים היו אבותינו, ואז

קרננו אלוהים אליו. נאקה את אביכם את

אברהם ואולף אותו בארץ כנען. נארה את

זרעו, את יצחק, את יעקב ואת עשו.

ויעקב ובניו ירדו מצרים.

מברכים: ברוך שומר הבטחתו לישראל.

שאמר לאברהם. גר יהיה זרעך בארץ

לא להם, נעבדים וענו אתם ארבע מאות

שנה. ואחרי כן יצאו ברכש גדול.

מצביע על המצות

שרים: והיא שעמדה לאבותינו ולנו? שלא אחד בלבד עמד עלינו

לכלותנו,

אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו

מידם.

שרים: ומשה היכה על צור במטה הכה על סלע, סלע.

במטה היכה על סלע ויצאו ממנו מים, מים.

במטה היכה על סלע ויצאו ממנו מים, מים.

הפלא ופלא הפלא ופלא, פלא הפלא ופלא אמן סלה.

ומשה הביא גדי וינקהו דבש מסלע, סלע.

ויהי קולו כמעין זך וצלול כמים, מים.

ויהי קולו כמעין זך וצלול כמים, מים.

הפלא ופלא...

וקרניים צמחו לגדי קרני צור, קרני סלע, סלע.

וזאבים שבעים נגח בן ועבר באש במים, מים.

וזאבים שבעים נגח בן ועבר באש במים, מים.

הפלא ופלא...

מכריזים: בארץ ישראל החופשייה, העולה לבית המקדש ומביא ביכורים, ומספר ביציאת מצריים:

והיה כי תבוא אל הארץ, ולקחת מראשית כל פרי האדמה ושמרת בטנא והלקת אל בית המקדש. ובאת אל הכהן. ולקח הכהן הטנא מידך והניחו לפני מזבח ה'. ואמרת לפני ה' אלהיך: ארמי אבד אבי ויגד מצרימה ויהי נשם לעם גדול עצום ורב. וירעו אתנו המצרים ויענונו, ויתנו עלינו עבדה קשה. ונצעק אל ה' אלהי אבותינו וישמע ה' את קלנו. ויוצאנו ה' ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה, וביאנו אל הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש. ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה והנחתו לפני ה'. ושמחתי בכל הטוב אשר נתן לי ה'.

שרים: וכאשר יענו אותו,
כן ירבה וכן יפרוץ,
וכאשר יענו אותו,
כן ירבה וכן יפרוץ.

**נוהגין להטיף טפה מן היין
באמירת דם ואש ותימרות
עשן.**

דם צפרדע כנים ערוב דבר
שחין בדר ארבה חשך מפת בכורות.

מכריזים: כמה מעלות טובות לקדוש ברוך הוא עלינו !

שרים: אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים, דיינו.
אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם, דיינו.
אלו קרע לנו את הים ולא העבירנו בתוכו בחרבה, דיינו.
אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרינו בתוכו דיינו.
אלו שקע צרינו בתוכו ולא ספק צרפנו במדבר ארבעים שנה דיינו.
אלו ספק צרפנו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן דיינו.
אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת, דיינו.
אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבנו לפני הר סיני, דיינו.
אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה. דיינו.
אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו.

רָבֵן גְּמְלִיאֵל הָיָה מְצִיין שְׁלוֹשָׁה
 סִימְנֵי סֵדֶר חֲשׁוּבִים:
 פֶּסַח, מִצָּה וּמָרוֹר.

פסח: מראה ביד על הזרוע

פסח על שום מה? על שום שְׁפָסַח
 אֱלֹהִים עַל פְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאִימָהוּתֵנוּ
 בְּמִצְרַיִם, בְּזִמְנֵי מַכּוֹת מִצְרַיִם.

מצה: מראה את המצות

מצה על שום מה? על שום שֶׁלֹּא
 הִסְפִּיק בְּצֻקָם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ וְאִימָהוּתֵנוּ
 לְהַחֲמִיץ.

מרור: חסה או חזרת.

מערבבים בטיט,

שהיא החרוסת

מרור על שום מה? על שום שֶׁמָרְרוּ
 הַמִּצְרִים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ וְאִימָהוּתֵנוּ
 בְּמִצְרַיִם,

שרים: בְּכָל דּוֹר וָדוֹר תִּבָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יֵצֵא
 מִמִּצְרַיִם.

מגביהים את הכוס השניה היא כוס האהבה ומברכים מתוך ההתחלה של ברכת הלל.

לְפִיכָךְ אֲנִיחֵנוּ חֲבִיבִים לַיהוּדוֹת, לְהֵלֵל, לְשַׁבָּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדָּר, לְכַרֵּךְ,
 לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ וְאִימָהוּתֵנוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנְּסִים הָאֵלֶּיךָ: הוֹצִיאָנוּ
 מֵעֲבָדוֹת לְחֵירוֹת מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל,
 וּמִשְׁעָבוֹד לְגֵאֻלָּה. וְנֹאמַר לְפָנֶיךָ שִׁירָה חֲדָשָׁה, הֵלְלוּיָהּ.

שרים: הֵלְלוּיָהּ, הֵלְלוּיָהּ בְּצִילְצִלֵי שִׁמְעָה, הֵלְלוּיָהּ הֵלְלוּיָהּ בְּצִילְצִלֵי תְרוּעָה,
 כָּל הַנִּשְׁמָה תִּהְיֶה הֵלֵל יְיָ הֵלְלוּיָהּ, הֵלְלוּיָהּ.

שרים: בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֵעָז, הִיָּתָה הִיָּתָה יְהוּדָה
 לְקַדְשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלּוֹתָיו. הֵיָם רָאָה וַיָּנֶס, הִיָּרֶדֶן יִסֵּב לְאַחֲזֹר.

מגביהים את הכוס ומברכים: ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ואימהותינו ממצרים, והגיענו ללילה הזה לאכול בו מצה ומרור. ונוקה לה שיר קדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה ה' גאל ישראל. ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

שותים כוס שניה,

כוס האחוזה,

בהסבה לשמאל.

רחצה: נוטלים את

הידיים ומברכים:

ברוך אתה ה' אלהינו מלך

העולם אשר קדשנו

במצותיו וצוננו על

נטילת ידים.

המוציא מצה: יקח שלוש מצות ויברך "המוציא" בכוונה "על

אכילת מצה". אחר כך יבצע כזית ויטבלם במלח, ויאכל בהסבה

ויברך: ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ. ברוך

אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצוננו על אכילת מצה.

מָרֹר: (או חסה או חזרת שמערבבים בחרוסת היא הטיט.) כָּל
אֶחָד מֵהַמְסֻבִּים לוֹקֵחַ כֶּזַיִת מָרֹר וּמִטְבֵּלוֹ בְּחָרוֹסֶת, חוֹזֵר וּמִנְעֵר
הַחָרוֹסֶת, מְבַרֵךְ וְאוֹכֵל בְּלִי הַסֶּכֶה: בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרֹר .

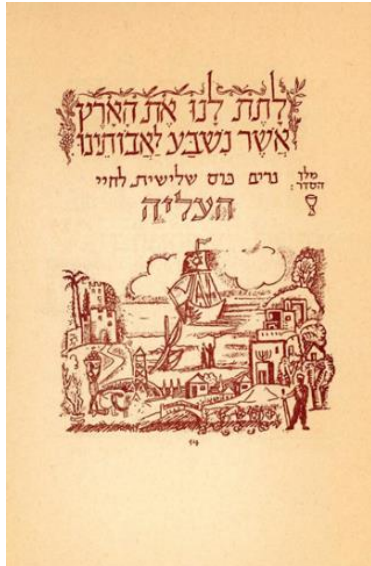
**פוֹרֵךְ, כָּל אֶחָד מֵהַמְסֻבִּים לוֹקֵחַ כֶּזַיִת מִן הַמִּצָּה הַשְּׁלִישִׁית עִם כֶּזַיִת
מָרֹר וְכוֹרְכָם יַחַד, אוֹכְלִים בְּהַסֶּכֶה וּבְלִי בִּרְכָה. לִפְנֵי אֲכֹלוֹ אוֹמְרִי:**
זָכַר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלָּל. כֵּן עָשָׂה הָלֵל בְּזִמְנֵן שִׁבִּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָים: הָיָה
פוֹרֵךְ מִצָּה וּמָרֹר וְאוֹכֵל בִּיחַד, לְקָיָים מֵהַ שְׁנָאָמֶר: עַל מִצּוֹת וּמִרְרִים
יֵאָכְלֶהוּ. (מצה: יצר הטוב, הענווה. מרור: יצר הרע. אנו מחברים יצר
טוב ורע ביחד, כדי לדכא את הרע.)

**שֶׁלֶחֶן עוֹרֵךְ: אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים הַסַּעֲדָה הָעֵרוּכָה וְנוֹהֲגִים לֹאכֵל תַּחֲלָה
בִּיצִים מִבְּשָׁלוֹת. וְלֹא יֹאכֵל יוֹתֵר מִדִּי, שְׁלֹא תִהְיֶה עֲלֵיו אֲכִילַת
אִפִּיקוֹמֶן אֲכִילָה גִסָּה .**

הַיִּלָּדִים יַחֲפְשׂוּ אֶת הָאִפִּיקוֹמוֹן (לֹא מֶן, לֹא קִינוּחַ)

אחרי הסעודה: הילדים מחפשים את האפיקומן (ללא מן ללא קינוח). מבקשים את האפיקומן כדי שנוכל לסיים את הסדר.

מוֹזָגִין כּוֹס שְׁלִישִׁית כּוֹס הָאֵהָבָה.

וּמִבְּרָכִין בְּרַכַּת הַמָּזוֹן (מְקוּצָרָת)

שְׂרִים: שִׁיר הַמַּעֲלוֹת:

בְּשׁוּבָה ה' אֶת שְׂיִבַת צִיּוֹן הֵינּוּ כְּחֻלָּמִים .

אֲזַי מָלָא שְׂחֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רָנָה.

אֲזַי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם: הִגְדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵינוּ.

הִגְדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ, הֵינּוּ שְׂמֵחִים.

הַמָּזְמֵן קוֹרֵא: רַבּוֹתִי, נִבְרָךְ:

שְׂרִים: צוּר מִשְׁלוֹ אֶכְלֵנוּ בִּרְכוּ אֲמוּנִי, שְׁבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ כְּדַבֵּר אֲדוֹנִי,

כְּדַבֵּר אֲדוֹנִי.

כָּלֵם אוֹמְרִים: בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הֵנּוּ אֶת הָעוֹלָם כָּלוֹ

בְּטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' הֵנּוּ אֶת הַכֹּל. וְלִמִּי עוֹד תוֹדָה וּבִרְכָּה? לְעַבֹּדָה וּלְמַלְאכָה.

שְׂרִים: עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְוֵמֵינוּ

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל

עַם יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ, אִמְרוּ אֲמֵן.

יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם שְׁלוֹם

עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. יַעֲשֶׂה

שְׁלוֹם, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם שְׁלוֹם עֲלֵינוּ

וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

מְבַרְכִים: הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם

חֶסֶד. פּוֹתֵחַ אֶת יָדָךְ,

וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן. ה' עֲזֹר לְעַמּוֹ יִתֵּן,

ה' יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם.

מְכַרְיִים: הִנֵּנִי מוֹכֵן וּמָזְמֵן לְקַיֵּם מִצְוַת כּוֹס שְׁלִישִׁית. כּוֹס הָאֵהָבָה.

שִׁפְךָ אֶהְבֵּתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא

קָרְאוּ.

מברכים (גומרים) את ברכת ההלל (המקוצרת)

פינו מלא שירה פים, ולשוננו רנה כהמון גליו, ושפתותינו שבה
כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח, וידינו פרושות כנשרי
שמים, ורגלינו קלות כאילות. נרבה להודות על הטובות הקיימות בעולם.

שותים כוס שלישית כוס האהבה, בהסבה.

**מכריזים: הנני מוכן ומזמן לקיים מצוות כוס רביעי שהוא כנגד
בשורת השלום.** ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שיעשה שלום עלינו
ועל כל יושבי תבל. **שותים בהסבה כוס רביעית כוס השלום.**

מכריזים ושרים: חסל סדור פסח כהלכתו, ככל משפטו וחקתו.
כאשר זכינו לסדר אותו, כן נזכה לעשות את השלום.

חד גדיא של שותפות מאת לוי קיפניס

על גבע רם, על ראש התל, חליל רועה שם מחלל, מזמור חדש
לישראל. ולרועה רק אהל בד, ולו רק גדי, גדי אחד. חד גדיא, חד גדיא!
חפז יקטן ובא בילל: פנו גם לי מקום בתל, כמוני לא ילך בטל!"
ענו בזמר פה אחד: "בחפץ לב, הו, מר ציד!" חד גדיא, חד גדיא!
בא נבח-הב, רץ משתדל: "האין מקום גם לי בתל? שמור אשמר יומם
וליל!" ענו בזמר פה אחד: "תן יד, חבר, הב לנו יד!" חד גדיא, חד גדיא!
ומי זה בא? שתיל-מקל: "שתלוגי, חברים, בתל, אצמח לפרי, אגדל
לצל!" ענו בזמר פה אחד: "פרי נצל – כמה נחמד!" חד גדיא, חד גדיא!
ואש יצאה ממאפל: "יהי אור ואש בכל התל לקלות, לצלות, אפות,
בשל!" ענו בזמר פה אחד: "ברוך יהיה האור לעד!" חד גדיא, חד גדיא!
ופלג נד שט, ממלל: "משכו-משכוני עד התל ויהי אז משק להלל!"
ענו בזמר פה אחד: "מצאנו מים - נתעונד!" חד גדיא, חד גדיא!
אז בא שור-פר, אט מתנהל: חורש אני את כל התל, היש כמוני כן-
עמל?" ענו בזמר פה אחד: אם לחם לנו – לא נפחד!" חד גדיא, חד גדיא!
על גבע רם, על ראש התל חרמש נוצץ ומצלצל צלילי קציר
לישראל נרימה זמר פה אחד, נניפה עמר בשיר הידד! חד גדיא, חד גדיא!

שירון לסדר פסח

שמחה רבה, שמחה רבה, אביב הגיע, פסח בא! שמחה רבה, שמחה
רבה, אביב הגיע, פסח בא!
תפרו, תפרו, תפרו לי בגד עם כיסים. מילאו, מילאו, מילאו כיסי
באגוזים... שמחה רבה...
שאול אשאל, שאול אשאל ארבע קושיות שתה אשתה, שתה אשתה
ארבע כוסות.. שמחה רבה...

שישו ושימחו בשמחת החג מחאו כפיים.
נגנו ושירו בקול חזק ובמצילתיים.
יד אל יד, כולנו כאחד פה בסך נעבורה
שבח לאל כי לישראל היתה שמחה ואורה.

שיבולת בשדה כורעה ברוח מעומס גרעינים כי רב. ובמרחב הרים.
יום כבר יפוח השמש כתם וזהב. עורו הוי עורו שורו בני כפרים.
קמה בשלה כבר על פני הכרים. קיצרו שילחו מגל עת ראשית הקציר.

קרב יום קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה. רם והודע רם והודע כי
לך היום אף לך הלילה. שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה. תאיר
תאיר תאיר כאור יום חשכת הלילה.

פנה הגשם, הלך, הלך לו. ענן רקיע חלף, הלך לו.
 פני אדמה באור חמה שיבולים זקפו ראשיהן בקמה.
 בני הרים זה אל זה ברמה ישוררו, שלום, שלום,
 הידד! הידד! אביב היום.
 ערוץ הנחל גלים בוקע, הומה החורש, חדוה שופע,
 מוריק הנוף: שדות לרוב, צבעונים עלו באודם-חן בנקיקים.
 בעמקים פרחי-נוי זה אל זה ישוררו:
 שלום, שלום, האח! האח! אביב היום.

מה יפית, האביב! בשדה, באחו, הציצים יפרחו: צהלת חיים סביב. מה
 יפית, האביב! מה נעמת, האביב!
 מה יפית, בוקר אור! כל ענף, כל עשב, יגמעו טל כסף,
 מה יפית, בוקר אור! מה נעמת, בוקר אור!
 מה יפית, העולם! ים דגן פתוח, יך גלים ברוח, ומאירים פני אגם.
 מה יפית, העולם! מה נעמת, העולם!

הללויה, הללויה בצילצלי שמע, הללויה הללויה בצילצלי תרועה, כל
 הנשמה תהלל יה הללויה, הללויה.

עבדים היינו היינו, עתה בני חורין בני חורין. עבדים היינו,
 עתה עתה בני חורין, בני חורין, עתה עתה בני חורין בני חורין.

ביום בהיר ונהדר יצאו מתוך האגדה חכם ותם רשע גדול וזה שלא ידע לשאול. פגש חכם בחכמה, אהב התם את התמימה. והרשע בתור אישה תפס מרשעת איומה.

וזה שלא ידע לשאול, לקח את היפה מכל, שלב ידו בתוך ידה וחזר איתה להגדה. לאן הובילו הדרכים? היכן ארבעת האחים? בשיר שלנו ידידי, אסור לשאול יותר מדי.

והיא נשעמדה לאבותינו ולנו? נשלא אחד בלבד עמד עלינו לכולתנו, אלא שפכל דור ודור עומדים עלינו לכולתנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

ומשה היכה על צור במטה הכה על סלע, סלע. במטה היכה על סלע ויצאו ממנו מים, מים. במטה היכה על סלע ויצאו ממנו מים, מים. הפלא ופלא ופלא, פלא הפלא ופלא אמן סלה. ומשה הביא גדי וינקהו דבש מסלע, סלע. ויהי קולו כמעין זך וצלול כמים, מים. ויהי קולו כמעין זך וצלול כמים, מים. הפלא ופלא... קרניים צמחו לגדי קרני צור, קרני סלע, סלע. וזאבים שבעים נגח בן ועבר באש במים, מים. וזאבים שבעים נגח בן ועבר באש במים, מים. הפלא ופלא...

אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים, ניינו.

בכל דור ודור חזב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים.

בצאת ישראל ממצרים, בית יעקב מעם לוֹעֵז, היתה היתה יהודה לקדשו, ישראל ממלכותיו. הים ראה ויגוס, הירדן יסוב לאחור.

צור משלו אכלנו ברכו אמוני, שבענו והותרנו כדבר אדוני, כדבר אדוני.

עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל עם ישראל
ואמרו, אמרו, אמרו.

נְשִׁיר הַמַּעֲלוֹת: בְּשׁוֹב ה' אֶת נְשִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחוֹלָמִים.
אֲזַי יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה.
אֲזַי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם: הַגִּדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי.
הַגִּדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ, הָיִינוּ שְׂמֵחִים.
נְשׁוּבָה ה' אֶת נְשִׁיבֵיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בְּנֶגֶב. הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה, בְּרִנָּה יִקְצְרוּ.
הַלֹּוֹךְ יִלְךְ וּבָכָה נֹשֵׂא מִשָּׁךְ הַזֶּרַע, בֹּא יָבוֹא בְּרִנָּה נֹשֵׂא אֱלֻמוֹתָיו.

אחד מי יודע? אחד אני יודע, אחד חופר בור שיח ומערה.
שנים מי יודע? שנים אני יודע, שניים אוחזים בטלית.
שלושה שאכלו על שולחן אחד, ארבע כוסות שבמחזור,
חמישה מלכי מדיין, שישה בנים בכרס אחת, שבעה דברים בגולם,
שמונה שרצים אמורים בתורה, תשעה קבין יין קפריסין,
עשרה הרוגי מלכות,

האזינו חבריה, מעשה בחד גדיא, הספור איש לא בדה, כך כתוב בהגדה.
חד גדיא חד גדיא. **אבא** אל השוק הלך, וקנה גדי צח ורך, זה **הגדי**, גדי
עזים, הוא קנה בשני זוזים. **החתול** ארוך שפם, מחשבה רעה זמם, את
הגדי תפס בכף, ואחר אותו טרף. זאת ראה והתמרמר, **הכלכלב** שבחצר,
לזולל הוא לא סלח, ונשך אותו נשך. מן החוץ זנק **מקל**, על הכלב
התנפל, ובקצף רב חבט, והרביץ בו מכל צד. השתולל אז **שביב האש**,
במקל לנקום ביקש, התלקח פיץ ופץ, המקל כליל נשרף. **שטף מים**,
מים גל, על האש קפץ חיש קט - השתרע רגע קט, והאש כבתה מיד. בא
השור אל האגם, את המים הוא לגם, כל המים אשר בו, הוא הכניס אל
תוך קרבו. **הטבח** בחר קורבן, את השור הגרגרן, והשחז את הסכין,
ארוחת בשר הכין. **ברקיע** קול יקרא, קץ לרשע קץ לרע, מן הארץ שור
יתם – ושלום על העולם. חד גדיא, חד גדיא.

אליהו הנביא אליהו הגלעדי